

VEČERNI LIST

NEODVISEN DNEVNIK *

Posamezna številka 16 vinarjev.

Cene po pošti:
za celo leto K 40.—
za polleta . K 20.—
za četrt leta K 10.—
za 1 mesec K 3.50
Za Ljubljano mesečno 3 K.
Uredništvo in upravn.
Kopitarjeva ulica št. 6.
Uredn. telefon št. 50.

Dr. Korošec predsednik glavne zadružne zveze.

Zborovanje jugoslovanskih zadružnih zvez.

Belgrad, 16. junija. Skupščina glavne zadružne zveze je izvolila za upravitelja Mihajla Abramoviča, upravnika glavne zveze srbskih poljedelskih združenj. Skupščina je soglasno sprejela resolucijo, ki pooblašča upravni odbor, naj prouči vprašanje osnovanja osrednje zadružne banke. Upravni odbor, ki se je konstituiral takoj po zaključni skupščini, je izvolil nastopno upravo za prva 3 leta: za častnega

predsednika dr. Simo Lozaniča, vseučiliškega profesorja v Belgradu, za predsednika dr. Antona Korošca, predsednika Zadružne zveze v Ljubljani in ministra za prehrano, za prvega podpredsednika Ivo Antičevića, upravnika zadružnega saveza v Splitu, za drugega podpredsednika Ivana Žujoviča, predsednika kraljevske srbske akademije v Belgradu.

Francoski list o Koroški.

General de Lacroix piše 10. t. m.: Avstrijske čete so bile začele boj z jugoslovanskimi na koroški fronti med Beljakom, Celovcem in Mariborom. Jugoslovanske čete so bile prisiljene, umakniti se, in Avstrijci so bili zavzeli vrhove Karavank, ki so tvorile bivšo korotansko mejo. Prikazali so se celo preko Ljubljanskega prelaza in na poti iz Celovca v Kranj. Glas je šel o nedavni zasedbi Celovca po Jugoslovanih, a vest še ni potrjena. Katera stranka je začela sovražnosti? Verjetno je, da ni mogla nobena čakati križem rok na odločitve mirovne konference, ki se v ostalem še ni izrekla. Bodi temu karkoli, treba je pripoznati vestnost, s katero skuša konferenca naj-

bolje rešiti vprašanje novih granic in združiti koristi vojaške varnosti v novih državah z narodopisnimi razmerami v teh pokrajinah, kjer se dotikata naroda različnega plemena in jezika. Nočem posegati predaleč; kakorkoli pa so zanimivi plemenski razlogi, vendar bi ne imeli popolnoma prevladovati. Nova jugoslovanska država mora namreč imeti na tem delu svoje meje potrebne vedno vojaška jamstva. Poglejmo samo pazljivo na zemljevid in prepričamo se, da je možno spojiti oba vidika. Od Rožka do Dravograda, depresija Vrbskega jezera in dolina Krke, če bi se določile kot meja, bi odgovarjale temu namenu. P. P.

Odgovor na nemške protipredloge izročen.

Nemčija ima čas do 21. t. m.

LDU. Lyon, 16. junija. (Brezžično.) Kakor poroča »Temps«, je bil izročen odgovor zaveznikov na nemške protipredloge brez ysakršnih ceremonij. Petdnevni rok, v katerem mora Nemčija odgovoriti, poteče v soboto, 21. junija popoldne in obsega tudi one tri dni, ki morajo poteči med odpovedjo premirja in pričetkom sovražnosti. Ako izjavi

nemška vlada pravočasno, da hoče podpisati prenovljene mirovne preminarije, se bo v ponedeljek ali v torek po poteku roka mirovna pogodba svečano podpisala v dvorani »Galerie des glaces« na versailleskem gradu. Navzoči bodo vsi delegatje aliiranih in asociiranih držav, ki so zastopane na mirovni konferenci. —

Radić v zvezi z Italijo.

LDU. Belgrad, 16. junija. V belgrajskih političnih krogih se govori, da so prišli v poset dokumenta, ki težko kompromitirajo Stje-

pana Radića in dokazuje njegove zveze z Italijo. Dokument se bo izročil še tekoči teden javnosti potom parlamenta.

Usoda ruske carske družine.

LDU. Berlin, 16. junija. (DunkU.) Napram vestem zadnjih dni, da ruska carica še živi in da je v varnosti, poročajo tukajšnji

listi, da potrjuje neko tajno poročilo iz Moskve z vso odločnostjo smrt carske družine. Car je bil pred smrtjo zelo razburjen in je

psoval svoje nasprotnike. Bil je ustreljen. Njegovo truplo so v zaboji poslali v Kremelj v Moskvi, kjer so ljudje, ki so ga dobro poznali, ugotovili njegovo istovetnost, nakar so truplo sežgali. Carica po prvem strelu še ni bila mrtva. Padla je na kolena in klicala z povzdignjenimi rokami: »Godi se čudeži! Jaz še živim!« Prestolonaslednika je zadelo 7 krogel, preden je izdihnil.

Ljudska slavnost v Srbiji.

Na binkošno nedeljo se je odvila v selu Bariću blizu Obrenovca v vaški cerkvi spominska plošča 287 vojakom iz treh malih občin, ki so padli v svetovni vojni. Slavnosti se je udeležil tudi regent, dalje podpredsednik ministrskega sveta dr. Korošec, minister Pribević, vojvoda Mišić, podpredsednik Narodnega predstavništva dr. Janković s hčerko in več odličnih oseb iz Belgrada. Slavnost je bila prav prisrčna. Po cerkvenem govoru, kjer je imel pop lep govor o pomenu slavnosti in o ujedinjenju naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, je bil obed v posebnem iz zelenja zgrajenem prostoru, kakor pri nas na novi maši. Zanimivo je bilo opazovati regenta pri obhajenju z ljudstvom. Govoril je z vsakim kmetom, naj je bil tudi po svoji obleki prav malo pripravljen za tako avdienco, mu podal roko in si zapisal želje, ki so se mu izrazile. Poznalo se je, da živi v regentu še tisti ljudstvo družeci duh, ki je zbral okrog Kare Gjorgja pred 100 leti srbsko rajo in jo vodil v zmagonosne boje po načelu: Vsi za enega, eden za vse. Enako domače se je razgovarjal med priprostim kosilom tudi z imenovano gospodo iz Belgrada.

Narodno predstavništvo.

Belgrad, 16. junija. V sobotni seji narodnega predstavništva se je razpravljalo o zakonskem predlogu glede polnoletnosti. Zakon je bil v drugem čitanju sprejet s 143 glasovi. Nato je poročevalc dr. Žarko Miladinović poročal o načrtu zakona glede državljanstva. Socialist Kristan je govoril proti 6. členu načrta, s katerim se ministru za notranje stvari daje na prosto, da more prisiliti ljudi tuje narodnosti, ki žive že nad 50 let v naših pokrajinah, da se izselijo iz države. Treba je več tolerance in bi moral zakon pospešiti konsolidacijo s tem, da se pritegne tujce v našo državo. Mi bomo dobili več mest s tujimi narodnostmi, ki jih ne moremo pustiti v negotovosti dveh let, ali izgube pravico bivanja v naši državi ali ne. Dr. Ladi-slav Polić (narodni klub) izjavi, da bo glasoval za načrt. Radikalec Ilija Ilić odobrava zakonski načrt. Dr. Voja Marinković (demokratska zajednica) zagovarja zakonski načrt ter povdarja, da ne smemo biti liberalni v našo škodo in v tujo korist. Končno je minister dr. Kramer razlagal potrebo, da se je predložil ta zakonski načrt, zlasti ker je vprašanje državljanstva v naši državi zelo zapleteno. Tujcem, ki so došli v deželo kot nemška avantgarda, smo dali najširšo možnost, da se izselijo. Kar se tiče državljanstva ljudi v okupiranih krajih, pravi, da je jasno, da jih smatramo za naše, toda ne

moremo sprejeti v zakon, ako bi jih mirovna konferenca proglasila za državljane Italije. — Nato se je seja zaključila in določila prihodnja seja v ponedeljek.

Spor med Protičem in Pribičevićem.

LDU. Zagreb, 16. junija. »Hrvat« javlja iz Beograda, da se je včeraj sestal ministrski svet v prvi vrsti zato, da se poravna ministrski spor, ki je nastal v zadnji seji ministrskega sveta. Spor med ministrskim predsednikom Stojanom Protičem in ministrom za notranje stvari Svetozarjem Pribičevićem je nastal zato, ker je ministrski predsednik zahteval, naj ministri ne hodijo na strankarske shode.

Razdor med hrvatskimi socialisti.

LDU. Zagreb, 16. junija. Zdi se, da je med tukajšnjimi socialisti došlo do razkola. Dosedanja stranka razpade na dve, na novo komunistično stranko ter dosedanje socialno demokratično stranko pod vodstvom Korača in Bukšeta. Komunistično stranko vodi dosedanja zagrebška politična organizacija, tako da bodo morali socialni demokrati osnovati novo organizacijo. Ta razkol ne bo ostal brez upliva na strokovno organizacijo in je mogoče, da pride tudi v njej do razkola.

Boji na Slovaškem.

LDU. Praga, 16. junija. (ČTU.) Situacijsko poročilo. — Mažari so včeraj obnovili napade, niso pa nikjer uspeli. — Armadna skupina Hennoque: Zapadno Sabinova in severovzhodno Margoceana (?) smo odbili sovražne napade. V odsekih Rožnava in Tisovec se je sovražnik moral umakniti proti jugu. Tisovec je v naših rokah. Armadna skupina Mittelhauser: Zapadno Levice smo zavrnilli močan napad sovražnika.

Ogrske meje.

LDU. Pariz, 15. junija. (ČTU.) Ministrski predsednik Clemenceau je v Budimpešto in Prago poslal brzopavko, kjer sporoča češko-ogrske in rumunsko-ogrske meje. Dejanski stari se ne priznava, vsled česar so nadaljnji boji brezuspešni. Mažarske čete se morajo umakniti na Ogrsko. Čehi ne smejo nadlegovati umika. Kljub povelju entente se mora zasedeno ozemlje izprazniti.

Odnosaji med Ukrajino in Rumunijo prekinjeni.

LDU. Dunaj, 13. junija. (DunKU. - Zakasnelo.) Ukrajinski tiskovni urad javlja: Kakor poročajo, je zaradi rumunskih vpadov v vzhodni Galiciji odpotoval vodja izredne ukrajinske misije iz Bukarešte, Jurij Gasenko, s člani misije iz Bukarešte. Odnosaji med Ukrajino in Rumunijo so bili 4. junija uradno prekinjeni. Gasenko je s svojim spremstvom odpotoval preko Trsta in Švice v Pariz.

Kritičen položaj.

LDU Lyon, 16. junija. (Brezlično.) Iz okolice sveta treh poročajo, da je postal političen položaj na Angleškem, Francoskem in v

Italiji zaradi rovarjenja radikalnih časnikarjev zelo kritičen. Cenzura podpira nehoté nemire, ker seje povsod nezaupanje, kljub temu, da ima naročilo, zatreči samo nezmislne članke o mirovni konferenci in o uporih v vojski in mornarici. Angleški gospodarski krogi se strastno zavzemajo za koncesije Nemčiji, da bi rešili Evropo pred revolucijo. Od prejšnjega tedna na 12. t. m. odložene interpelacije v francoski zbornici so vzbudile viharne prizore. Uspeh ni znan. Clemenceaujevo stališče se smatra kot omajano. Svet četvorice se je 12. t. m. posvetoval o položaju na Ogrskem. Sodijo, da je Ogrska dobila od popolnoma nepričakovane strani pomoč, kar je odnošaje v svetu štirih precej zmedlo.

Zveza narodov in Nemčija.

LDU Lyon, 16. junija. (Brezlično.) Iz ameriških krogov poročajo, da je sprejetje Nemčije v zvezo narodov glavni predmet razprav sveta četvorice. Wilson in Clemenceau sta za to, da se Nemčija sprejme v zvezo narodov v poznejšem roku, ako bo po podpisu miru pri izvedbi pogojev pokazala dobro voljo. Lloyd George pa je nasprotno še vedno za takojšnje sprejetje. Sodijo, da bo obveljalo Wilsonovo stališče. Kar se tiče nemško-rusko-japonske zveze, ki naj bi se osnovala po posredovanju Nemčije v primeru, ako se ne sprejme v zvezo narodov, sodijo strokovnjaki, da bodo Japonci nadzirale v zvezi narodov druge oblasti. Rusijo bodo nadzirale s tem, da bodo podpirale Kolčakovo vlado, nemške spletke v Rusiji pa se bodo nadzirale z ustanovitvijo Poljske, ki je za zvezo narodov velikega pomena. Možnost, da Nemčija miru ne bo podpisala, se ne smatra za resno, toda razpoloženje med francoskim delavstvom je zelo resno ter je mogoče, da bo položaj Evrope v bližnji bodočnosti postal grozen, ako se gibanje med francoskim delavstvom še bolj razširi.

Iz pokrajine.

k Dr. Ignacija Kobala, stolnega vikarja v Gorici, so Italijani pred tednom izpustili iz zapore, kamor so ga vrgli brez povoda pred nekaj tedni.

k Iz nemškega ujetništva je pobegnil nadporočnik Makso Peterlin, ki so ga zajeli Nemci ob koroški katastrofi v Št. Jakobu v Rožu.

k »Golice«. Slovensko planinsko društvo je prevzelo od sekvestra v oskrbo kočjo nemškega planinskega društva, katero odprl dne 19. junija t. l. Oskrbo je prevzel gospod Fr. Markež, znani oskrbnik Kadilnikove kočje. Preskrbljeno je s pijačo in jedjo kar najbolje. Flora na Golici je sedaj v najlepšem razvitku. Kadilnikovo kočjo je S. P. D. začasno radi reorganiziranja zatvorilo.

k Vilfanova kočja na Begunjski je bila koncem maja t. l. deloma izropana, tatovi so odnesli večino odev in nekaj kuhinjske posode. Odboru Radovljiske podružnice S. P. D. pa se je posrečilo vse ukradene predmete nadomestiti z novimi, tako da je sedaj kočja popolnoma opremljena, in najde turist v njej vso komoditeto. Oskrba kočje je izvrstna in se lahko obiskovalcem postreže z raznovrstnimi jedili in pijačami. Ob nedeljah bodo na razpolago tudi mesnate jedi. Turisti, ki so bili na Begunjski v nedeljo, dne 15. junija, so bili polni pohvale nad izborni postrežbo in zmer-

nimi cenami. Cena vinu, ki je prvovrstno, je 16 K (belo) in 14 K (rdeče) za liter. Pričakuje se, da bodo planinci znali upoštevati skrb podružničnega odbora in se odzvati z obilnim obiskom, tembolj, ker razvija lepa Begunjsica sedaj vse bogastvo svoje lepe flore.

k Čebelarji tečaj v Radovljici se vrši to soboto in nedeljo 21. in 22. junija 1919 v šoli od 9. ure dopoldne dalje. Pogovorili se bomo zlasti o čebelnem življenju, o čebelarstvu v kranjskih in Znidarskega panju, o kupčiji z živimi čebelami, o čebelarstvu na med itd. Vsaka važnejša zadeva se bo tudi praktično razkazovala. Predavala bosta znana strokovnjaka Okorn in Slapšak. Tečaja se naj udeležijo vsi podružnični člani. Vabljeni so pa na tečaj tudi čebelarji iz sosednjih podružnic. — Odbor.

k Utihotapljenje nežigosanega denarja z Reke. V Baker je došel v nedeljo reški odvetnik dr. Blühweis, pri katerem so našli pri pregledovanju 75.000 nežigosanih kron. Reška policija je prišla več oseb, ki so se bavile z žigosanjem denarja s ponarejenimi žigi.

k O čekovnem prometu. Razen blagajniških in inozemskih čekov imamo tudi skupne čeke. Te vrste čekov je pri nas še malo znana, dasi se v navadnem prometu lahko zelo pogosto rabijo. Do sedaj so se jih posluževali navadno le uradi. Urad je moral n. pr. izplačati prvega svojim dvajsetim ali tridesetim uslužbencem mesečno plačo. Namesto, da bi izgubil en uradnik cel dan s tem, da bi hodil od uslužbenca do uslužbenca in jim razdeljeval plačo, napiše urad jeden sam ček za vsoto, ki je tako velika kakor plača vseh uslužbencev pri tem uradu skupa. Čeku priloži seznam, v katerem so navedeni posamezni uslužbenci po imenu in bivališču in koliko plače prejme vsak izmed njih. Tiskovina za seznam se dobi pri čekovnem uradu. Vsota na tem seznamu je seveda jednaka vsoti, ki je navedena na čeku. Seznam mora biti ravno tako podpisan kakor ček. Dotični urad pošlje ček in seznam skupaj čekovnemu uradu in s tem je izvršeno vse njegovo delo. Vse ostalo pa izvrši čekovni urad sam. Ta namreč odpiše vsoto, ki je navedena na čeku, od movine dotičnega urada ter pošlje posameznim uslužbencem po pošti po prosti nakaznici zneske, kakor jih je navedel v seznamu.

k Trgovske zadeve. Trvdke, ki se zanimajo za uvoz raznovrstnih izdelkov iz železa, strojev, godbenih instrumentov, kemičnih produktov, barv, jestvin, olja, voska in drog iz Amerike, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice naslov neke importne trvdke, ki namerava takoj, ko bo sklenjen mir, otvoriti v naši državi svojo podružnico. Dotična trvdka omenja v svojem dopisu, da naj bi interesi že sedaj stopili z njo v dopisovanje. Trvdkam, ki hočejo stopiti v trgovsko zvezo z neko tovarno za motvoz in čevljarsko prejo v Švici, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled ponudba dotične trvdke.

Iz Ljubljane.

1 »Madamme Butterfly« v opernem gledališču. Če primerjamo to opero s svojima najboljšima tovarišicama te sezije, »Zonglerjem« in »Jevgenijem Oneginom«, ne vemo, kam bi jo postavili. »Zongler« je po svoji glasbeni dovršenosti boljši, a »Madamme Butterfly« ima tako krepko dramatičnijo, kakor malo-katera druga opera. Igrana ni bila najboljša, ali vsaj tako dobro ne kot »Zongler«. Opazili pa smo, da je bila prva repriza boljša kot pa premijera, tako v petju ko v sceneriji. To velja posebno za glavni moški vlogi, ki nas sta to pot zadovoljili. Napredka nismo opazili pri »Madamme Butterfly« sami, da ne omenjamo

osameznih nedostatkov. Na ti vlogi sloni cela opera. Z njo se dvigne ali pade. Radi priznajo, da je storila vse, kar je bilo v njeni moči, n se je vzdržala na precejšnji višini, če tudi ne na višku. Mohorič je bil po svoji igri in petju zadovoljiv; enako Medvedova. Scenerija je bila lepa; pri prvi reprizi seveda boljša kot premijeri. Razsvetljeno mesto v ozadju in kresnice so povečale iluzijo. Občinstvo se je že dvakrat smejalo, ko je mati v tragičnem hipu poljubila svojega otroka.

I gledališke pisarne. V četrtek, dne 19. junija se uprizori zadnjič v sezoni opera »Zongler« izven abon. Opozarja se slavno občinstvo in rodoljube iz dežele, kateri se dosedaj te predstave niso mogli udeležiti, da bi se pravočasno zglasili v pisarni radi eventualnega rezerviranja sedežev cenjenim obiskovalcem iz dežele.

I Sušmarji v pekovski obrti. Popolnoma neupravičene osebe izdelujejo in prodajajo razne vrste peciva in kruha, štruklje, krofe itd., kar po še obstoječem zakonu nikakor ni dovoljeno in je pod naslovom proste trgovine razumeti čisto kaj drugega, kakor pa zgoraj omenjeno izdelovanje kruha in peciva. Pekovska zadruga opozarja vse one, ki na nedovoljen način izvršujejo pekovsko obrt, da je to nedopustno in če se tako nepostavno izvrševanje obrti ne neha, bo zadruga nastopila proti kršiteljem zakona, ker je to potrebno tudi v zaščito javnega zdravja, saj je ljudstvo itak moralo dovolj neprimernega pojesti.

I Tatvine. Kolo je bilo ukradeno Francetu Kramerju in sicer v Šelenburgovi ulici, kjer je pred vratmi neke trgovine samo za trenutek pustil kolo. Kolo je bilo sistema Luksus, imelo je obode ponikljane, a v sredini obodov rudeče barvan trak. — Les za stavbo kozolca je bil ukraden Perlesu Adolfu. Les je imel spravljen na svojem travniku v Linhartovi ulici. Sumi se, da je bilo pri tatvini več oseb udeleženih in da je bil les odpeljan na vozu. Za storilci se poizveduje. — Milo je hotel ukrasti iz jugoslovanske tovarne za milo neki Lenarčič Franc iz Črnuča. Hotel ga o kar cel zaboj odnesti, a srbski vojak, ki je stal tam na straži, ga je aretiral. Izročili so ga sodišču.

I Zaradi trpinčenja živali je bil naznanjen Prepeluh Viktor, mesar v Ljubljani. Imel je na vozu 5 telet, katera je pripeljal iz Škofje Loke. Ker jih ni mogel takoj obdačiti, jih je pustil v tesnem vozu od 11. ure ponoči pa do jutra drugega dne skupaj stisnjena ležati.

I Denarnica s približno 300 K je bila ukradena Anici Babnik iz Besnice pri Litiji. Mudila se je na trgu pri branjevkah in pri tem ji je bila iz košare ukradena denarnica od dosedaj nepoznanega tatu. Ljudstvo se opozarja, naj pazi, ker v zadnjem času so tatovi in postopači znatno preložili svoj delokrog na trg okoli branjev.

Repertoar narodnega gledališča.

Drama.

Dne 17. junija, torek: Listnica; Neizprosní stražnik. Abon. C 65.

Dne 18. junija, sredo: Za hčer — Amnestija, popoldne dijaška predstava izven abon.

Dne 19. junija, četrtek: Listnica; Neizprosní stražnik. Abon. A 65.

Dne 20. junija, petek: Zaprto.

Dne 21. junija, sobota: Bajka o volku. Abon. B 66.

Dne 22. junija, nedelja: Bajka o volku. Abon. C 66.

Opera.

Dne 17. junija, torek: Zaprto.

Dne 18. junija, sredo: Madame Favart. Abon. B 2/61.

Dne 19. junija, četrtek: Zongler. Izven abon.

Dne 20. junija, petek: Zaprto.

Dne 21. junija, sobota: Madame Butterfly. Abon. C 64.

Žena.

Ž Ali je šport za žensko? Tudi to vprašanje se zdi važno. Vendar pa ni mogoče odgovoriti na to vprašanje kaj gotovega. Odvisno je vse samo od navad in naziranj ljudi. Med tem ko je šport med Amerikankami nekaj čisto onavadnega in razumljivega, bi ga imenovali na Turškem največjo blaznost. Vendar, pravijo nekateri, bi bilo svetovati ženskam samo one vrste športa, ki ima plesu podobne kretnje, ker je žensko telo pri plesu najlepše. Eni pravijo, da je nogomet za žensko zelo neprimeren, ker nima lepih kretnj. Vendar se na Angleškem razširja nogomet tudi med ženskami. Angleži trdijo, da je to lepo in zdravo. Kaj pa je pri nas v tem oziru. Porednejši ljudje trdijo, da gojijo ženske pri nas v prvi vrsti telovadbo z očmi; vendar bi bila telovadba za ženske zelo zdrava in koristna.

Ž Pariški obiski. Iz nekdanjih navad so se ohranili do današnjega dne v Parizu neke vrste obiski, od katerih so mnogi kaj malo prijetni. V mislih nam je pred vsem takozvani »novoletni« obisk, ki se včasih zavleče do maja. Tudi je navada, da se sorodniki vsaj vsako leto enkrat medsebojno obiščejo. Obisk po poroki je prva kazen za novoporočence. Nekateri novoporočenci hodijo v obiske že čez 14 dni po poroki, samo da bi imeli »to že za seboj«, ali to jih ne obvaruje pred tem, da bi ne bili prisiljeni, da sprejmejo ravno toliko obiskov, kolikor so jih sami napravili. Priložnosti obiskov je vedno dovolj in lenuhi znajo z njimi izpolniti vse svoje življenje. Francozi imajo cele knjige o tem, kako se je treba na obiskih obnašati. »Dobremu tonu« se človek vsekako lahko priuči, ali iz knjig se ne more iztisniti. Pri razumnem uvaževanju bi vsakdo mislil, da ima pri obisku vladati največja preprostost. Ali v Parizu je to ravno narobe. Samo na kmetih se je ohranilo do današnjega dne demokratičen duh. Vsekako pa je lažje obiske delati kakor jih prejemati. Vsak dobro izobražen človek sam dobro čuti, kdaj je bilo njegove prisotnosti čez mero zadosti. Ali kaj ima početi gospodinja, v koje stanovanju se slučajno snideta dve med seboj sprti dami? In koliko pameti je potreba gospodinj, da v sliki s toliko ljudmi ne napravi kakšne nepravilnosti. Moderni človek, ki se hoče v Parizu šteti med dobro izobražene, mora pre dvsem skrbeti za to, da ne bi pozabil dneva ne ure, kadar se v kakšni družini sprejemajo domači prijatelji. In za to rabi skoraj dvojno knjigovodstvo. Včasih so sprejemi gostov vsak drug četrtek, a krasotica se da občudovati vsak prvi ponedeljek po treh mescih ob tej in tej uri. Druga zopet naznani svojim prijateljicam, da bo sprejemala goste zadnji petek vsakega mesca itd. Obiske delajo zato, da pokažejo nove obleke, da obrekujejo in opravljajo, da si pripovedujejo dogodbe iz zadnjih dni. V deževnih dneh se obiskujejo najbližje prijateljice, da si potožijo svoje križe in težave in da si nadomestijo vsaj promenado.

Po svetu.

Na Himalajске gore je lahko priti. Turist zapusti v Siliguri udoben železniški voz ter sede v majhen vagonček, ki ga vleče lokomotiva. Tako se dviga popotnik višje in višje, vsako uro za tisoč stopinj. Že smo v višavi tri

tisoč stopinj nad morjem, a še vedno gledamo zelenje krog sebe in precej visoka drevesa, okoli katerih se ovijajo orhideje, dočim se na daleč razprostirajo čajevnikovi logi. Našo pozornost vlečejo nase orjaške praproti in prekrasne magnolije, ki so vse v belem cvetju. To cvetje je med tamošnjimi gorjanci jako priljubljeno. Zenske si krasijo z njimi svoje lase, včasih si devajo kar cele vence iz rečene venca na glavo, ali ta okrasek jim slabo pristaja, zakaj nič se ne strinja z njihovim obličjem, ki si ga mažejo z ovčjo ali svinjsko krvjo, da bi namreč tujčevemu očesu skrilile svoje lice, ki ga sme videti samo mož. Pač nepotrebna previdnost! Zakaj kadar se umijejo, so kakor najgrše babe tam kje v Tibetu. Pač čudno, da so v tem prekrasnem gorskem kraju, kjer je tako prijetno in milo, tako grdi ljudje. Pripoveduje se o tem ljudstvu, da se umiva samo enkrat ali dvakrat na leto za kak praznike, in tedaj ne more poznati ne mož svoje žene, ne žena svojega moža. Sicer je pa ta narod jako krepak. Dvanajstleten deček ne se breme, kakršnega bi na Cejlonu ne nesel najmočnejši mož.

s Ponarejalci denarja v starih časih se se pojavljali tako kakor dandanes. Tako se je že v letu 1529. dognalo v Kutni gori, da je tam klobučarica Ana plačala s ponarejenim denarjem in po njeni izpovedi so prijeli v Kolinu moža, od katerega je bila dobila denar, kakor je trdila. V letu 1514. si je ustanovil svojo denarno kovačnico v Kutni gori Jurij Nedvedek, krznar, s svojim tastom in leta 1546. se je zagovarjal iz enake obtožbe suknostrizec David ter za njim cela vrsta drugih sleparjev. Seveda v Kutni gori je bilo to lahka reč. Bilo si je treba nabaviti v zloglasni kovačnici napravljene pesmice, pa je šlo. Iz vsega tega je videti, da je sleparstvo zmeraj cvetelo, ker je bila želja, priti do blagostanja, zmeraj nalezljiva bolezen.

s Konec sveta. O koncu sveta je v Bukovini razširjena pravljica, ki je danes skoraj resnična. — Ko se nekoč približa konec sveta, bo na zemlji najprej več krvavih vojsk, lakota in celi oblaki kobilic. Pod nebo bodo letali pliči z železnim kljunom in bodo izključevali oči vsem živim, orjaški zmaj bo izpil vso vodo iz rek ter popasal loke in gozde. Zemlja bo gorela do sedem čevljev globoko, na kar bo nastal vihar, ki napravi tri griče ob dolini Jozafat. Potem šele pride Kristus, in na onih gričih bo poslednja sodba. Ko bo izrečena razsodba, bo sveta Mati božja trdno spala, da bi nje vroče prošnje ne bile v oviro večni pravici.

s Tragedija velikomestne bede. Sivilja Nakuta na Dunaju se je bila zaljubila v krojača Jožefa Walecka. Vsled bede in nasprotovanja njunih starišev nista mogla živeti skupaj, odločila sta se, da bosta umrla skupaj z 10 mesecev starim otrokom. Ko so šli v neko šumo, je ustrelil Walecka otroka, nato je hotel še Nakuto, a ona ga je začela zaklinjati, naj pusti to namero. Mrtvo dete sta skrila in se vrnila v mesto. Čez dva dni pa sta se napotila do mrtvega deteta, mati ga je lepo oblekla in nato skočila v Donavo obenem z malim truplom. Tudi Walecko se je hotel umoriti, pa se mu ni posrečilo. Nakuto so rešili in jo oddali v bolnišnico, Walecka se pa zaprl.

s Novo odlikovano mesto. Mestu Benetke bo sledilo mesto Pariz. Odlikovano bo z vojnim križcem. — Treba bi bilo, da stavimo ultimatum Aziji, da ta odlikuje vso Evropo z Ameriko vred. Čudno se nam zdi, zakaj ne pošlje Mars častne svetinje našemu planetu, ki se je v zadnjih štirih letih izkazal tako sijajno.

s Korist strupenih plinov. Vsaka stvar, pa naj bo še tako slaba, nam lahko kdaj koristi na ta ali oni način. V vinogradništvu se je vničevalo razne kukce in ličinke s pomočjo strupenih plinov. S pomočjo strupenih plinov je mogoče uničiti vse parasite trte, sadja in stebel, a tako, da same ne trpe nobene škode. Poizkusi so se obnesli. Kobilic v Afriki pa se hočejo ubraniti s pomočjo metalcev plamenic, ki jih bo mogoče uničiti naglo in korenito. V svrhu praktičnih poskusenij bo šla te dni posebna komisija v Afriko.

s Skrivnosti ozračja. Če bi bilo nevidno ozračje odstranjeno z zemlje ter bi bili mi v stanu živeti brez zraka, bi izgledal ta svet tako drugačen, da bi ga ne mogli spoznati. Hočemo navesti le par izprememb. V prvi vrsti bi bilo nebo temno, noč in dan. Drevesa, ljudje, živali in vsi drugi predmeti bi metal sence, ki bi bile tako temne kot črnilo. Nemogoče bi bilo osvetliti notranjost hiš s pomočjo solnčnih žarkov razven v slučaju, da bi prodrli solnčni žarki naravnost v dotični prostor ali da bi bele stene odbijale solnčne žarke. Kljub temu pa bi ne mogla biti solnčna luč enakomerno razdeljena po celem prostoru in vsi koti bi bili popolnoma temni. Nikakega jutranjega ali večernega mraka bi ne bilo. Solnce bi se pojavilo nenadoma nad obzorjem, ne da bi napovedalo svoj prihod in noč bi se takoj izpremenila v dan. Na isti način bi solnce izginilo zvečer in tema bi nastopila v trenutku, ko bi solnce izginilo. Žarki jutranjega solnca bi bili prav tako žgoči kot oni opoldne in skozi cel dan bi ne bilo nikakega odpočitka, kajti vročina bi bila vseskozi enakomerna. Kakor hitro pa bi nastopila noč, bi padla temperatura s presenetljivo naglico, kajti zemlja in skale pošiljajo z veliko hitrostjo svojo gorkoto v vsemirje. Obla solnca bi predstavljala oster rob, brez vsakih razdeljenih žarkov. Zvezde bi bile vidne na nebu tako podnevi kot ponoči. Z eno besedo, zemlja bi postala povsem slična luni, svet brez barv, črn in bel, poln velikanskih senc. Bil bi to tudi svet fantastičnega strahu za nas, nevajene takim prizorom. Na severni strani vsake hiše ali vsakega strmega griča bi ležala neprodirna tema, ki bi se pomikala od iztoka proti zapadu, soglasno z gibanjem solnca.

s Šale. Policijski komisar: »Naznanjeni ste, da ste pustili svoj z iskrim konjem vpreženi voz brez nadzorstva na cesti, sami ste pa sedeli v krčmi, dokler se ni konj splašil. Ze sive lase imate, skušen mož ste, pa še nič ne pomislite, kaka nesreča bi se lahko zgodila! Na cesti je vedno polno otrok! Saj ste vi gotovo sami oče, kaj ne? Koliko otrok pa imate?« Voznik: »Enega fanta.« Policijski komisar: »Zamislite se v položaj, da bi vam vašega otroka kdo povozil. Ka jbi rekli, če bi vam vašega fantička prinesli krvavega in razmesarjenega domov. Kako bi vi kleli brezvestnega voznika, ki vam je pohabil ali celo usmrtil otroka — eh, koliko je pač vaš fantiček star?« Voznik: »Sedemindvajset let!« — Zdravnik: »Ljubi gospod — vi ste nevrastnik in dijabetik.« Bolnik: »Ljubi gospod doktor, jaz sem vas poklical, da bi me zdravili in ne, da bi me zmerjali.« — Sodišče je malopridnega fanta zaradi težke telesne poškodbe obsodilo na več mesecev zapora. Pri obravnavi je navzočen tudi malopridnežev oče. Ko je sodni dvor razglasil obsodbo, se je oče obrnil k svojemu sinu: »Zdaj si iztaknil, kar si skal! Vedno sem te svaril, a ti nisi poslušal. Samo kvartal si, ženske lovil, popival in se pretepal. Zdaj pa glej okrog sebe, v kakšno družbo si prišel!« — Sodnik: »Priča Janez Cmok! Poglejte tega fanta, ki je danes obtožen. Ali ga poznate?« Priča: »Dobro!« Sodnik: »Povejte nam, kaj veste o njem?« Priča: »I, kaj bi povedal? Kar ga poznam, zmerom je v božjem strahu kradel.«

Jaroslav.

Zgodovinski roman.

Ruski spisal J. Šmidt-Melin; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

»Ljubica moja,« je rekel on z glasom, polnim ljubezni, »že zopet žaluješ za izdajalcem? Sedaj pa imam tudi pravico, da mi poveš vse, kar ti je rekel.«

»Rekel mi je, da se igraš z mojim srcem, da so tvoje ljubeznive besede sama hinavščina, da si me med prijatelji imenoval sireno!«

»Nesramni lažnivec!« je Lubanov zaškripal z zobmi.

»Kako me je osramotil!« je nadaljevala. »Sveta Devica! Zakaj sem ženska, ki mora prenesti vsako razžaljenje!«

»Draga Valeska,« je odgovoril grof, »pozabila si, da tebe razžaliti pomeni stokratno razžaliti mene. Na mojo čast, še danes bom zahteval zadoščenja od hinavca!«

»A Jaroslav jutri že odide, ne bo se ti postavil nasproti,« je zvijačno pridodala grofica. —

»Mora se mi postaviti! Še danes ga prisilim k dvoboju! Vendar moram priznati, da mi je težko verjeti njegovo zlobnost. Njega, ki sem ga tako dolgo imel za čist značaj, naj obsojam kot podleža. A ti si ga označila kot krivca, in zate rad žrtvujem čast, življenje in prijateljstvo.«

Ljubeznivo ga je pogledala, a je hitro pristavila.

»Bojim se, da bi se zvijačnemu hinavcu posrečilo, v tebi vzbuditi dvome. Zmožen je storiti tudi to! Le takrat bodem pomirjena, ako mi obljubiš, da nikomur ne zaupaš njegovih besed in izpolniš viteško dolžnost.«

Kakor so bile te besede odurne, je vendar zaslepljeni Lubanov objel zapeljivo grofico in se zavezal s sveto obljubo, da še ta dan od ničemnika zahteva življenje.

Šele pozno zvečer se je izvil Valeski iz objeta, ona pa mu je obljubila, da pojde z njim v tujino, ako bo vsled dvoboja prisiljen zapustiti domovino.

Zmagovit usmev se je razlil grofici okrog ust. Še sama se ni nadejala tako lepega uspeha.

»Še nekaj ur,« je rekla s čudnim glasom, »in maščevana bom! Paškevič marsikaj odpusti častnikom, a dvoboja nikdar. Podlež bo zopet vržen v prah, iz katerega je bil ravnokar vstal in gotovo se mu Fortuna ne nasmije več tako, kakor prvič. Ako pa pade Lubanov, tem boljše! Na svetu bo eden predrznež manj in njegove nade bodo položene v grob. Naj ostane živ kdorkoli, nobenemu dvoboj ne bo v korist!«

Na vse zgodaj prihodnjega dne se je v gozdu blizu Varšave sestala gruča častnikov. Vsi so bili prisotni, ko je prejšnji večer Lubanov na predrzen način razžalil svojega rešitelja; dvoboj je postal neizogiben, ako so hoteli, da je rešena čast celega zbora.

Med tem, ko so se zbrani častniki v skupinah pomenkovali o dogodku, je prišel Jaroslav in takoj za njim Lubanov, vsak spremljan od sekundanta. Nekateri častniki so obkolili Lubanova ter ga hoteli prepričati, da ne dela prav. A grof je še živel v omami, v katero ga je bila spravila Valeskina zapeljivost, ter je nakratko odklonil vsako poravnavo.

Posredovatelj se je obrnil k Jaroslavu.

»Pripravljen sem, poravnati se z nasprotnikom,« je odgovoril le-ta, »toda samo, ako Lubanov izpolni pogoje, katere...«

»Pogojev mi ni treba izpolniti, ker mi niti ni treba vedeti zanje!« je zaklical ta ter prekinil posredovanje.

»Potem pa ne tratimo časa z nepotrebnimi besedami!« je mirno odgovoril Jaroslav.

Kratek premor med mučno napetim čakanjem — in isti hip sta počila dva strela.

Pred strmečimi pogledi je padel med protivnika škrjanec, ki ga je bil ustrelil Jaroslav; on sam pa se je opotekel ter padel na tla. Kri mu je lila iz rane.

Med tem, ko je zdravnik pregledoval njegovo rano, je Lubanov prestrašen upiral pogled v njega, ki mu je v svoji velikodušnosti že drugič rešil življenje.

Zdaj je navzoči častnik stopil k njemu ter mu izročil pismo.

»Dobil sem naročilo,« je rekel, »naj vam izročim pismo, ako bi dvoboj nesrečno izpadel za Jaroslava. To se mi žalibog zdi resnica, zato izpolnim voljo ranjenčeve.«

Trpetaje je grof zmešan odprl pismo.

»Ko prejmete to pismo,« je čital, »ne bom več med živimi. Odpuščam vam, kar ste storili, tem bolj, ker vem, kdo in kaj vas je gnalo, da ste me razžalili. Da bi se maščevala za preziranje, kateremu se nisem mogel izogniti, vas je grofica Mičalska napravila ljubosumnega ter vas prisilila, da me uničite. A bodite uverjeni, nikdar nisem izdal prijateljstva. S temi usti, ki bodo onemela, vas rotim, izognite se osebe, ki je nevarna vsakemu, ki se ji približa! Zdravstvujte!«

(Dalje.)

izdajatelj konsorcij »Večernega lista«,
Odgovorni urednik Viktor Cencič.
Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Pri bolečinah v obrazu vsled prehlajenja, ranitev itd. naj se jemlje Fellerjev bol lajšajoči »Elsa-fluid«. 6 dvojnati ali 2 specialni steklenici pošlje za 24 K lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 245 (Hrvatsko). V mnogo nad 100.000 zahvalnicah se priporoča, enako tudi Fellerjeve odvajalne »Elsa-kroglice«. Omot in poštnina se računa posebej najceneje. Čim več torej kdo skupno naroči, tem več prihrani na poštini. (ev)

Žvepleno kopališče

Varaždinske toplice (Hrvatska)

Nov zdravilišni hotel.

Staroznano, radioaktivno zdravilišče z žveplom (Schwefel-therme) + 58° C priporočeno Zdravljenje s pitno vodo pri boleznih v proli prolinu revmatizmu, išlasi I. I. d. vrtu, grip, prsih, jetih, želodcu in črevesnih boleznih. Elektr. masaža, blatne, ogljikovo kisle in solne kopeli. — Odprto celo leto. — Krasna okolica. — Mod. oprema. — Novi hoteli. — Prospekte gratis. — Zdravil. zdravnik dr. J. Lochert.

Železniška in poštna postaja, telefon, brzojav.

Električna razsvetljava.